

- ikke diskuteret indhold af eventuelle reaktioner, jf. besvarelse af spørgsmål 8 (bilag 2).
- Søndag den 30. januar 2000 sent om aftenen havde statsministeren en længere telefonsamtale med den portugisiske premierminister Guterres. Guterres orienterede om, at der var bred tilslutning fra de andre EU-lande til de elementer i en reaktion mod Østrig, som han i øvrigt redegjorde for i samtalens forløb. Statsministeren tilsluttede sig reaktionen, jf. besvarelse af spørgsmål 15 (bilag 2).
 - Mandag den 31. januar 2000 om morgenen modtog Statsministeriet fælleserklæringen på skrift, jf. besvarelse af spørgsmål 11 (bilag 2).
 - Mandag den 31. januar 2000 kl. ca. 10.00 blev Udenrigsministeriet første gang orienteret (telefonisk). Kl. 11.40 blev fælleserklæringen i en foreløbig udgave oversendt fra Statsministeriet til Udenrigsministeriet pr. telefax, jf. besvarelse af spørgsmål 12 (bilag 2).
 - Mandag den 31. januar 2000 om eftermiddagen blev flere partiledere telefonisk kontaktede af statsministeren og orienteret om beslutningen.
 - Mandag den 31. januar 2000 kl. ca. 16.30 anmodede statsministeren Det Udenrigspolitiske Nævns formand om at indkalde Nævnet til tirsdag den 1. februar kl. 15.30. Nævnets medlemmer blev herefter telefonisk indkaldt.
 - Tirsdag den 1. februar 2000 kl. 15.30 orienteredes Det Udenrigspolitiske Nævn første gang om sagen. Efter statsministerens redegørelse tog et flertal af Det Udenrigspolitiske Nævns medlemmer til efterretning, at statsministeren under samtalen med den portugisiske premierminister Guterres søndag aften den 30. januar 2000 valgte at tilslutte sig den fælles, konkrete reaktion, der var enighed om blandt de øvrige EU-lande.

Der henvises endvidere til statsministerens skriftlige besvarelser af spørgsmål 3-17 stillet af Det Udenrigspolitiske Nævn (bilag 2) samt statsministerens besvarelser af spørgsmål henholdsvis onsdag den 9. og onsdag den 23. februar 2000 i Folketingets spørgetid, jf. Folketingets Forhandlinger, folketingsåret 1999-2000, side 4057-4089 og 4398-4415.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at statsministeren ikke har været indstillet på at lade repræsentanter for Det Udenrigspolitiske Nævn gennemgå samtlige journalakter i sagen, jf. besvarelse af spørgsmål 9 (bilag 2).

1. Grundlovens og nævnslovens bestemmelser

a. De relevante bestemmelser i grundloven og nævnsløven

Som det fremgår af grundlovens § 19, stk. 1, er udgangspunktet, at kongen (dvs. regeringen) »*handler på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender*«. Det Udenrigspolitiske Nævns funktioner er fastlagt i grundlovens § 19, stk. 3, som lyder:

»*Folketinget vælger af sin midte et udenrigspolitisk nævn, med hvilket regeringen rådfører sig forud for enhver beslutning af større udenrigspolitisk rækkevidde. Nærmere regler om Det Udenrigspolitiske Nævn fastsættes ved lov.*«

Disse nærmere regler er fastsat i lov nr. 54 af 5. marts 1954 om Det Udenrigspolitiske Nævn.

Af nævnslovens § 2 fremgår følgende:

- Regeringen rådfører sig med Nævnet forud for enhver beslutning af større udenrigspolitisk rækkevidde
- Nævnet drøfter med regeringen sager af betydning for landets udenrigspolitik
- Nævnet modtager oplysninger fra regeringen om udenrigspolitiske forhold.

For rådføringssageres vedkommende fremgår det af grundlovens § 19, stk. 3, at rådføringen skal ske, før regeringen træffer beslutning i sagen. For de to øvrige sagstyper er der ikke angivet nogen tidsfrist, og drøftelse henholdsvis orientering, jf. formuleringen »*modtager oplysninger*« i nævnsløven, sker i praksis i visse tilfælde før og i andre tilfælde efter, at regeringen har truffet beslutning i sagen.

Indstilling:

Det kan ikke udelukkes, at der blandt Det Udenrigspolitiske Nævns medlemmer kan opstå tvivl om, hvorvidt en konkret sag forelægges Nævnet med henblik på rådføring.

På den baggrund ønsker Det Udenrigspolitiske Nævn, at regeringen fremover bestræber sig på at klargøre sagens stadi og karakter, idet det bemærkes, at der normalt er en glidende overgang mellem de forskellige aspekter af regeringens inddragelse af Nævnet i udenrigsanliggender.

Et mindretal (Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af Nævnet) tilkendegiver, at regeringen har oplyst, at den for sin part er indstillet herpå, hvor det er praktisk muligt. Det skal samtidig konstateres, at regeringen har ansvaret for at føre landets udenrigspolitik i henhold til grundlovens § 19. Regeringen skal ikke